

Ratkaiseva hetki lastulle – HUOMAAMATTOMASTI

Henri Cartier-Bresson määritteli aikanaan ratkaisevan hetken käsitteen, jota ovat soveltaneet käytäntöön monet kuvaajat jo ennen häntä ja hänen jälkeensä. Jokainen meistä voi olla ratkaisevan hetken kuvaaja.

Pieniä yksityiskohtia on mielenkiintoista bongata katuviilissä.

Ratkaisevan hetken kuvaaminen vaatii kuvaajalta jatkuvaa hereillä oloa ja jatkuvaa ympäristön tarkkailua. Se voi olla liikkumista ympäristössä sitä havainnoiden tai paikallaan istuskelua. Liikkumalla ja tarkkailemalla ympäristöä tulee vastaan jatkuvasti uusia tilanteita, tapahtumia, hetkiä ja ihmisiä, jotka ovat kaikki potentiaalisia kuvauskohteita. Istumalla kahvilassa, puistossa tai portailla voi havainnoida jotain tapahtumaa, tilannetta tai ihmistä pidempään ja poimia sitten kamerallaan juuri sen ratkaisevan hetken.

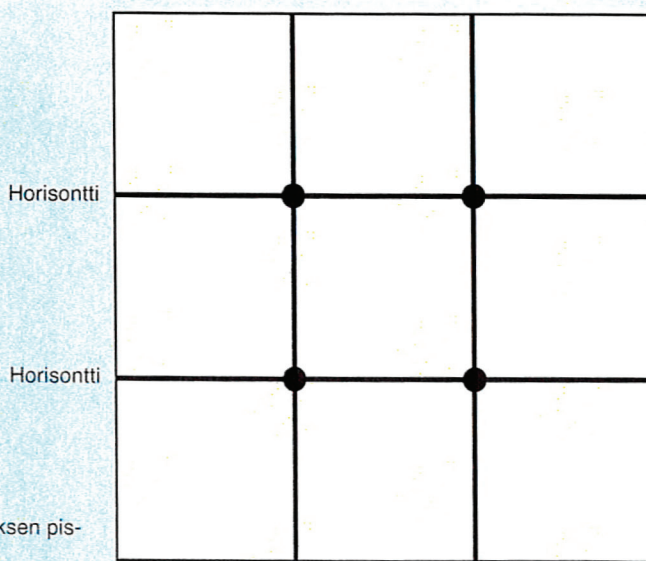
Ratkaisevan hetken kuvaaminen vaatii harjoittelua

Usein kinokameralla kuvatessa horisontti on helposti keskellä kuvaa ja jakaa kuvapinnan puoliksi – melko tylsästi. Tämän voi välttää kuvaamalla kamera koko ajan noin lantion korkeudella. Tällöin horisontti voi sommitella helpommin noin 1/3 –kohtaan kuva-alasta, mikä useimmiten pystyy rauhoittamaan myös pääkohteen ympäristön niin, etteivät horisontissa olevat talot, mastot tai puut kasva kohteeksi pästä. (kuvio 1)

Pitämällä kameraa lantion korkeudella pystyy paljon huomaamattomammin tavoittamaan ratkaisevien hetkien tapahtumia. Usein kuvaaminen normaalilla tavalla häiritsee ja jäykistää kaduilla liikkuvia ihmisiä.

Kuvio 1.
1/3 –horisontin käyttö myös tukee kultaisen leikkauksen käsitettä, jossa kuvapinta-ala jaetaan kolmasosien mukaan. Horisontin lisäksi kannattaa kultaisen leikkauksen sääntöä soveltaa myös pääkohteen sijoittelussa kuva-alalle, eikä aina sijoittaa kohdetta keskelle kuvaa.

● Kultaisen leikkauksen pisteet kuvassa.

Luonnollisuus, yllätyksellisyys ja hetkellisyys saattavat kadota kamerasilmästä myötä.

Kinokameran laskeminen lantion ja suuntaa ja laukaise -tekniikan opettelemisen vaatii aikansa. Näin kuvaamalla sommitelma tapahtuu ns. sokkona, jos käytössäsi ei ole kääntävää LCD-näyttöä.

Ensimmäisissä harjoituskuviissa koh-

teesta näkyy usein vain pieni osa tai sitten on myöhästynyt tilanteesta kokonaan. Mutta sinnikäs harjoittelu palkitsee pian ahkeran kuvaajan. Paljon harjoittelua mahdollisimman laajakulmaisella objektiivilla auttaa siinä, että kuvaaja alkaa pian pystyä sommittelemaan ja suuntaamaan oikein myös "sokkona". Hetket alkavat tallentua lastulle halutuun sommitelmin. Digitaalisuudessa on

tietenkin etu, etteivät ne tuhannet harjoitusruudut maksa mitään.

Luonnon muodot tai rakennettu ympäristö sommitelmana

Muotojen kuvaaminen ratkaisevan hetken kuvauksessa voi tarkoittaa sitä, että kuva-alalle sommitellut kohteet muodostavat harmonisen tai visuaalisesti kiinnostavan sommitelman. Aiheiksi sopivat yhtä hyvin jää, puut, kivet sekä muut luonnon geometriset muodot, arkkitehtuuri jne.

Muodon tai sommitelman lisäksi kuvaan kannattaa tavoitella hetkellisyyttä. Muuten ajattomassa muotosommitelmassa on mukana esimerkiksi ihminen tai eläin.

Tällöin kyseinen kuva on voitu ottaa vain sinä hetkenä, siinä paikassa, eikä missään muussa tilanteessa. Nämä kuvaelementit kannattaa sijoittaa kuva-alalla mielenkiintoiseen ja sommitelultaan sopivaan paikkaan.

Valokuvauksesta kun on kyse, niin kuvattava muoto voi olla myös valon, varjon tai niiden yhdistelmän luoma. Kuten muusakin ratkaisevan hetken kuvauksessa, samaa pätee myös tässä. Valo ja varjo ovat juuri näin vain tällä kyseisellä hetkellä. Tätä hetkellisyyttä voivat lisätä kuvassa näkyvä ihminen tai ehkäpä vain hänen varjonsa, joka kertoo kaiken oleellisen pääkohteen edes näkymättä kuva-alalla.

Ilme kertoo tunteesta juuri sillä hetkellä

Ilmeen vangitseminen on olennainen osa ratkaisevan hetken kuvausta. Ilmettä metsästettäessä vallitsevan valon suunnan huomioiminen on merkityksellistä, koska valo tuo esiin kasvot ja niissä olevan ilmeen. Hieman sivusta tuleva valo muotoilee kohdetta ja tekee siitä kiinnostavan. Myötävalo tekee kohteesta melko tasaisen ja muodottoman. Vastavallo tekee kohteen reunoihin ääriiviavalon, mutta jättää kasvot varjoon.

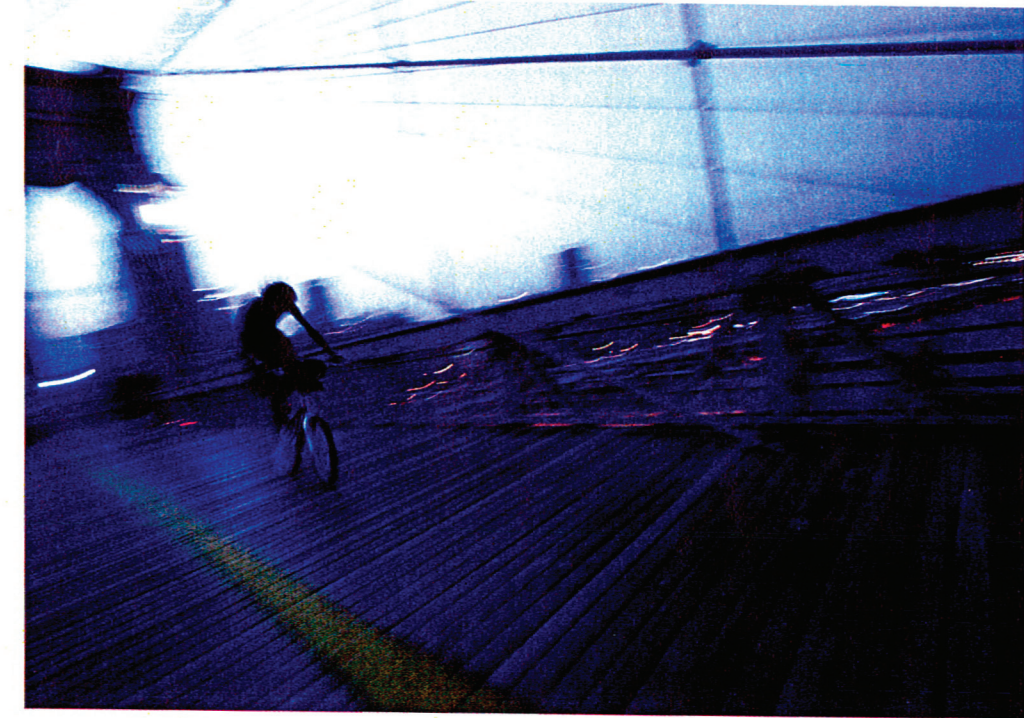
Kadulla kuvatessa voi tietoisesti valita, mihin aikaan kuvaa ja millaisella ilmalla. Aamut ja illat ovat parhaita kuvausaikoja, koska silloin aurinko paistaa alemmaa ja varjot ovat pitkiä ja luovat kuvaan valo-varjo -maailmaa. Keskipäivän aurinko paistaa suoraan ylhäältä, eikä varjoja muodostu oikeastaan ollenkaan. Katuja vaelllella voi hyvin valita, käveleekö vasta-, myötä- vai sivuvaloon mahdollisuuksien mukaan.

Pilvisenä päivänä kuvatut kuvat ovat usein melko tasaisen harmaita, kun taas aurinkoisella ilmalla kuvista tulee kontrastikkaita – usein liiankin.

Tarinan kertominen yhdellä kuvalla

Tarinan tai mielipiteen saaminen yhteen kuvaan vaatii kuvaajalta paljon. Se edellyttää nopeaa oivalluskykyä ja monien asioiden huomioimista. Silmänräpäyksessä täytyy tajuta useiden asioiden yhteys toisiinsa ja muodostaa niistä tarina. Joskus riittää vain palanen onnea ja sattumaa.

Tarina voi muodostua kuvaan siinä näkyvien henkilöiden, eläimien ja muiden kuva-elementtien välisistä suhteista, joka

Kuvassa toteutuu kultaisen leikkauksen sommitelu sekä 1/3 –säännön käyttö horisontin linjassa. Voimakkaiden vastavärien käyttö tuo myös kuvaan dynamiikkaa.

”Älä luovuta, vaan jatka sinnikkäästi. Kaikkialla tapahtuu mielenkiintoisia asioita ja kaikkialta löytyy mielenkiintoisia ympäristöjä – ne pitää vain nähdä!”

Ikkunasta tuleva pilvisen päivän valo luo rauhallisen tunnelman pojan kasvoille.

Itkevän lapsen ilme ja äidin ojentuva käsi kertovat tilanteesta paljon. Voimakkaita tunteita korostavat taustan punainen väri sekä toisen pojan katse.

Taustan värikkyys ja valoisuus luo voimakkaan kontrastin etualan varjolle ja värittömyydelle.

VINKKEJÄ KUVAUSKOHTEIKSI:

- Luonnon muodot ja rakennetun ympäristön geometriset muodot sommiteltuina valokuvauksellisesti kuva-alalle.
- Mielenkiintoisten ilmeiden vangitseminen kauniiksi kuviksi.
- Tarinan tai mielipiteen välittäminen yhdellä kuvalla.

”Liiku tai ole paikallasi
– aina voit havaita pieniä, tärkeitä hetkiä ja ilmeitä.”

VINKKEJÄ RATKAISEVAN HETKEN KUVAAMISEEN:

- Tarkkaile liikkuessasi ympäristöä jatkuvasti.
- Tarkkaile ympäristöäsi esim. kahvilassa tai puistossa istuskellessa.
- Pidä kamera aina laukaisuvälillä.
- Laajakulmainen objektiivi toimii kaduilla tehokkaimmin – et menetä arvokkaita hetkiä kuvakulman kapeuden takia.

näky kuvassa mm. ilmeistä, asennoista tai läheisyydestä. Toisaalta kertomuksen voi muodostaa vain jokin yksityiskohta, joka riittää kertomaan kuvan katsojalle siihen liittyvän kertomuksen.

Haastavinta kokemattomalle kuvaajalle on toteuttaa kuva, jossa etualan kohde ja tausta liittyvät toisiinsa. Tämän havainnointi vaatii paljon harjoittelua.

Kamera lantiolle, kadulle ja kuvaamaan!

Muotoja, ilmeitä ja tarinoita -parhaimmillaan kaikki nämä osat mahtuvat samaankin kuvaan. Jako muotoon, ilmeisiin ja tarinoihin auttaa kokemattomaa kuvaajaa selkeyttämään ratkaisevan hetken käsitettä itselleen ja helpottaa kuvaamisen aloittamista. Kuvaaja voi keskittyä esimerkiksi vain muotojen etsimiseen ympäristöstä.

Ratkaisevan hetken kuvaus on vaativaa, mutta myös innostavaa. Ympäristön tarkkailu yleensä, erilaisten valo-olosuhteiden seuraaminen, parhaiden valoilmiöiden odottaminen ja niiden mukaan toimiminen on valokuvauksen juurille palaamista. Valinnat pitää tehdä vain olemassa olevalla valolla ja ainoastaan katsomalla. ©

